

Maria Górna

1930–1983

Zginęła tragicznie na Litworowej Przełęczy 17 lutego 1983 roku Docent Maria Górna, kierownik Zakładu Towaroznawstwa Artykułów Spożywczych, zamiłowana pedagog, pełna inwencji pracowniczka naukowa, umiejętnie dostrzegająca złożone uwarunkowania badanych procesów, oraz wynalazczyni. Maria Górna urodziła się 20 stycznia 1930 roku w Zakopanem. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości odbyła studia chemiczne na Wydziale Chemii UMCS w Lublinie. Ukończyła je w czerwcu 1956 roku. Pracę zawodową rozpoczęła jako nauczycielka chemii i fizyki. Od roku 1960 pracowała jako asystent, a następnie starszy asystent w Zakładzie Higieny i Dietetyki WSWF w Poznaniu. Doktoryzowała się w roku 1964 na Wydziale Rolnym Akademii Rolniczej w Poznaniu, uzyskując stopień doktora nauk rolniczych za pracę z biochemii *Enzymatyczne przekształcanie witaminy B12 w jej formę koenzymatyczną in vitro*.

W latach 1970–1974 kierowała pracownią w Instytucie Przemysłu Mięsnego w Poznaniu. W roku 1974 rozpoczęła pracę na stanowisku adiunkta w Zakładzie Towaroznawstwa Akademii Ekonomicznej w Poznaniu. W roku 1981 habilitowała się na podstawie pracy *Stresy przedubojowe a jakość i trwałość kulinarnego mięsa bydła*, przedstawionej na Wydziale Technologii Żywności Akademii Rolniczej w Poznaniu. Za tę pracę otrzymała w roku 1982 Nagrodę III Stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Po uzyskaniu stopnia doktora habilitowanego i stanowiska docenta objęła kierownictwo Zakładu Towaroznawstwa Artykułów Spożywczych AE w Poznaniu.

Dorobek naukowy Marii Górnej obejmuje ponad 40 publikacji, na które składają się: monografia, skrypty, współautorstwo podręcznika, wiele opracowań na zamówienie przemysłu (w tym wiele wdrożonych) i patenty.

Droga rozwoju naukowego Marii Górnej jest przykładem udanego, konsekwentnego przechodzenia od rozwiązywania problemów podstawowych (chemia fizyczna, chemia fizjologiczna, biochemia), dającego warsztat metodyczny i wiedzę o procesach przebiegających na szczeblu molekularnym, do podejmowania tematów technologicznych, bezpośrednio użytecznych w praktyce. Gruntowne przygotowanie teoretyczne i znajomość najnowszych osiągnięć nauki pozwalały jej znajdować w badanej tematyce nowe problemy naukowe i podejmować nowe badania często w sposób nowatorski. Dzięki umiejętności dostrzegania wielopłaszczyznowych uwarunkowań

badanych procesów Maria Górna potrafiła łączyć pozornie odległe zjawiska i widzieć perspektywiczne znaczenie czynników i zjawisk na razie ubocznych. Oprócz zagadnień biochemicznych i technologicznych, w odniesieniu przede wszystkim do mięsa i jego przetworów, interesowała się metodyką badań umiejętnie i odkrywco, stosując nowe metody chemiczne i analizę sensoryczną.

Uzyskane doświadczenie w toku badań cząstkowych skłoniło Marię Górna do zainteresowania się ogólnymi zagadnieniami towaroznawstwa, problematyką jakości, zanieczyszczenia środowiska, a także kwalitologii. Wyrazem jej zainteresowań naukowych było aktywne uczestnictwo w różnorodnych imprezach naukowych organizowanych przez Polskie Towarzystwo Biochemiczne, Polskie Towarzystwo Nauk Żywnościowych, Polskie Towarzystwo Towaroznawcze i Naczelną Organizację Techniczną, których była członkiem. W ostatnich latach rozpoczęła też współpracę z zagranicznymi ośrodkami towaroznawczymi, zwłaszcza z ośrodkiem w Lipsku.

Maria Górna miała rzadki dar i umiejętność przekazywania wiedzy. Jedną z ważniejszych przyczyn podjęcia przez nią pracy w naszej Uczelni była możliwość prowadzenia pracy dydaktycznej i bezpośredniego kontaktu z młodzieżą. Stale doskonaliła i zmieniając program nauczania, potrafiła zainteresować swoimi badaniami spore grono młodzieży, przekazać własny entuzjazm i skłonić do wzorowej pracowitości. Studenci, którzy mieli okazję uczestniczenia w organizowanych przez nią obozach naukowych, zachowują we wdzięcznej pamięci swą opiekunkę, która zawsze miała dla nich czas i nowe, często niekonwencjonalne propozycje. Kierowane przez nią Koło Naukowe Chemiczno-Towaroznawcze odnosiło znaczne sukcesy. Za swoje zasługi w dziedzinie dydaktyczno-wychowawczej została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi.

Maria Górna odczuwała głęboką potrzebę działalności społecznej. Była działaczką związkową z przekonania we wszystkich kolejnych miejscach pracy. Działalność tę kontynuowała w naszej Uczelni przez wiele lat, kierując sekcją nadzorującą żywienie młodzieży i pracowników. Była współinicjatorką i organizatorką sekcji informacyjnej o sposobie wykorzystywania nietypowych produktów z paczek i darów zagranicznych.

Przygotowywała wraz z zespołem serię artykułów popularyzatorskich, mających zapoczątkować stały kontakt towaroznawców z konsumentami.

Maria Górna odeszła przedwcześnie, w pełni sił twórczych, zapisała się trwale i chlubnie w historii Instytutu Towaroznawstwa i Uczelni. Zaskarbiła sobie uznanie i szacunek władz i przełożonych. Koleżanki i koledzy nie zapomną jej życzliwości i stałej gotowości współpracy oraz podejmowania nowych obowiązków.

Jacek Koziół